

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ivdx Magistrtvs Senator

Zype, Franciscus van der

Antverpiæ, 1633

Cap. VI. De Supremo Iudicio seu vltimo Resorto.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14280

virorum inuenias, quàm multos Principum consiliarios omnibus numeris absolutos. etiamsi non ad rigorem Alphonfi Magni exigantur, qui statuebat *Consiliarios Regum, aut Reges esse oportere, aut Regum animos habere.*

Sanè eminentes Consiliariorum dotes sunt, vt labore, studio, meditatione decocta, non præcipitia, non erga aliorum iudicia contumacia cõsilia adferant, quæ & emendare velint meliori ratione allata: qui fortiter censeat, & in periculis sollicitè, posito affectu, nec verbis in adulationem cõceptis, sed in sinceritatè pro notitia Reip. negotijque, de quo agendum est, & explorata rerum experientia, summâ in Regem fide, nullis alijs Principibus obnoxia, animo mutationis, audaciæ nimix, & temeritatis inimico. *Nescio, inquit, in horologio Principum Geuara l. i. c. 43. cur Principes & magnates, cum adeò solliciti sunt in querendis medicis optimis, ad curam corporis, adeò negligentes sint in querendis viris sapientibus ad gubernationem regnorum, ditionumque, cum infinitis modis grauius profectò sit damnum male in Republ. gubernationis, quàm Principis ipsius aut gubernatoris morbus.*

Princeps, qui suo solius consilio vtitur, citò perit. multorum qui audit, ac rectè diiudicat, & vtitur; sperare potest, quod addi-
cunt Litteræ Sacræ; *Ibi salus vbi multa consilia.*

CAPVT VI.

De Supremo Iudicio, seu vltimo resorto.

Prouocationi, quæ olim apud Romanos in rebus maioribus ad Populum erat, successit tribunitia intercessio. & Augustus tribunitiam potestatem ad se traxit. inde pronocatio ad Principem, apud Tacit. l. 4. Anal. & l. 45. D. de cond. & demonstr. hinc summi momenti iudicia per se tractare, propria in causa iudicare, causas ab alijs auocare, summarè, sine iudiciorum formâ ordinariâ iudicari mandare; nullâ seruata procedere (vt accidit in Seiano, Berengario, Guisio, Ancrion) ad plenitudinem pertinent potestatis. sed auctores viderint an ad plenitudinem etiam iustitiæ. quod Bernardus Eugenium lib. de consider. alio in casu monet. eodem referas contra res iudicatas restituere, supplicationes, reuisiones admittere, Iudicem etiam dare qui citra appellationem cognoscat. l. 1. §. 4. D. à quibus appell. non licet. Hiscè sic datis Iudicibus similia sunt, quæ Principum nomine iudicant, suprema tribunalia. vt Camera Imperij & Parlamentum Parisiense. ex quo per Galilam deinde

octo facile Curia diducta sunt: pro commoditate Prouinciarum qualia ad exemplum singuli ferè præcipui Principes in suis ditionibus instituerunt; vt nobile illud Mechliniense, & maiestate plenum à Carolo Audace erectum est.

Atque hæc tessera tam euidentis supremæ potestatis indicium est, vt aliqui ditionis suæ maiestatem lædi existiment, si extra eam ad Principis quamuis sui Concilium supremâ illius auctoritate iudicans, vocati fuerint.

2. Sed errant tamen; Iudicium enim Principis, & eorum qui eius auctoritate iudicant, non est adscriptum aut circumscriptum loco. solent Concilia Principum in Comitatu illorum esse, & vbiq; de illis iudicare. quare & Parlamenta pro diuersis Prouincijs instituta, quâuis singulæ supremam Majestatem habeant, sine earum præiudicio de singularum negotijs iudicant. vt olim ipsi Principes, & ambulatoria Concilia, dummodo iudicent nomine, & supremâ auctoritate Principum, respectu singularum ditionum, vt talium. quo sensu & consensu Hollandi, quos nullius vnquam alterius, quàm sui iuris, fuisse contendit Grot. *in antiq. Reip. Bataue*, aliæque nationes Belgicæ, nec ipsæ sub clientela aliena existentes ad Prætorium Mechliniense vocari non abnuerunt.

Extra Prouinciâ iudicari, quomodo non officiat suprematati.

Fateor Brabantos magnâ olim contentione se subduxisse à Parlamento Mechliniensi, & eam populo imaginem dignitatis retinuisse, ne foris iudicarentur; & vt suprema Cancellaria Brabantia remaneret, ac sine prouocatione ius diceret: id tamen alijs causis latè distantibus acceptum ferendū est. priuilegijs scilicet Aureæ Bullæ Caroli IV. Sigismundi, Maximiliani, Caroli V. quatenus olim ad imperium pertinuisse possunt Brabanti, prærogatiua data est, ne extra Brabantiam vocari aut silti possent, non ad Cameram Imperialem, aut quemuis Iudicem delegatum citari. horum priuilegiorum obtentu domesticum tribunal seruarunt, & liberalibus in bellicas necessitates suppetijs. quibus aut deliniuntur Principes, aut promissis implicantur.

C A P. VII.

De Bello, eiusque causa iusta.

1. *Bellum iuste suscipiendum, iuste gerendum, iuste finiendum.*

Qui consilijs Principū Rerumquep. intersunt etiam atq; etiam aduertere debent, vt cū de bello deliberatur, maturè omnia circumspeciant, quò & iustè suscipiatur, & geratur iustè, nec minus iustè